основи правних поступака

СТЕВАН ЛИЛИЋ
СЛАВОЉУБ ПОПОВИЋ

основи правних поступака

за IV разред правне и биротехничке школе

www.zavod.co.yu
9 788617 247650
К.Б.24765

др СТЕВАН ЛИЛИЋ • др СЛАВОЉУБ ПОПОВИЋ

ОСНОВИ ПРАВНИХ ПОСТУПАКА

ЗА IV РАЗРЕД ПРАВНЕ И БИРОТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ

ЗАВОД ЗА УЏБЕНИКЕ И НАСТАВНА СРЕДСТВА • БЕОГРАД
2003

Рецензенти

др МОМЧИЛО ГРУБАЧ, редовни професор Правног факултета у Новом Саду

МИЛАН ЖУГИЋ, педагошки саветник у Министарству просвете Републике Србије, Београд

ЉИЉАНА РАДОЈЧИЋ, професор Економске школе у Крагујевцу, Крагујевац

Уредник

ДИМИТРИЈЕ ДИМИТРИЈЕВИЋ

Одговорни уредник

др ПЕТАР ПИЈАНОВИЋ

За издавача

РАДОСЛАВ ПЕТКОВИЋ, директор и главни уредник

Министарство просвете Републике Србије, решењем број 650-02-014/95-03 од 23. марта 1995. године, одобрило је овај уџбеник за издавање и употребу у четвртом разреду правне и биротехничке школе.

ISBN 86-17-11158-5

Предговор трећем издању

Наставни циљ предмета *Основи правних поступака,* према утврђеном програму (Службени гласник РС – Просветни гласник 7/93) је стручно оспособљавање ученика IV разреда за подручје рада економије, права и администрације за образовне профиле правни техничар и техничар обезбеђења да самостално примењују прописе у решавању конкретних случајева у утврђивању појединачних права и извршавању обавеза правних и физичких лица заснованих на позитивним материјалним прописима као и да ученици II и III разреда образовног профила правни техничар, техничар обезбеђења, биротехничар, дактилограф и портир упознају основе управног поступка.

Аутори су у односу на досадашњу обраду ове материје извршили одговарајуће усклађивање текста са променама у позитивном праву насталим, пре свега, усвајањем Уставне повеље (4. фебруар 2003), чиме престаје да постоји Савезна Република Југославија, а конституисана је нова државна заједница Србија и Црна Гора. Уставна повеља у чл. 63. и 64. одређује да сва права и обавезе Савезне Републике Југославије прелазе на Србију и Црну Гору, а закони СРЈ у пословима Србије и Црне Горе примењиваће се као закони Србије и Црне Горе. У складу са Уставном повељом државе чланице имају обавезу да донесу своје законе, што значи да ће доћи до интервенција и у процесном законодавству које је до сада углавном било у искључивој надлежности Федерације. Градиво је такође уређено у складу са новим Законником о кривичном поступку, као и изменама и допунама у области прекршајног и парничног поступка.

Као што је и раније истакнуто, при обради градива, обратила се пажња на оспособљавање ученика за самостални и креативни рад и примену одредби процесних прописа у пракси. Због тога су након сваке тематске целине формулисана одговарајућа контролна питања, конкретни задаци и вежбе за ученике као и одговарајући образци и примери решења, пресуда, закључака, одлука, и других процесних аката, са општим упутствима за вежбу. Уз асистенцију наставника и правилним извођењем наставе и вежби, стручно-педагошки циљ овог предмета може се у потпуности остварити. Одговарајући чланови закона у формуларима и моделима усклађени су са постојећим променама.

Београд, *Аутори*

Јули 2003.

Правни извори

Уставна повеља државне заједнице Србија и Црна Гора

„Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003.

Закон о спровођењу Уставне повеље државне заједнице Србија и Црна Гора

„Службени лист СЦГ“, бр. 1/2003.

Законик о кривичном поступку

„Службени лист СРЈ“, бр. 70/2001.

Закон о организацији и надлежности државних органа у сузбијању организованог криминала

„Службени гласник РС“, бр. 42/2002, 27/2003, 39/2003, 67/2003.

Закон о организацији и надлежности државних органа у поступку против учинилаца ратних злочина

„Службени гласник РС“, бр. 67/2003.

Закон о прекршајима којим се повређују савезни прописи

„Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77, 20/82, 14/85, 10/86

(пречишћен текст), 74/87, 57/89, 3/90, 35/91;

„Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 50/93, 24/94, 28/96, 64/2001.

Закон о парничном поступку

„Службени лист СФРЈ“, бр. 4/77, 36/77, 6/80, 36/80, 43/82, 69/82, 58/84, 74/87, 57/89, 20/90, 27/90, 35/91;

„Службени лист СРЈ“, бр. 27/92, 16/93, 31/93, 24/94, 12/98, 15/98, 3/2002.

Закон о ванпарничним поступку

„Службени гласник СРС“, бр. 25/82, 48/88;

„Службени гласник РС“, бр. 46/95.

Закон о извршном поступку

„Службени лист СРЈ“, 28/00, 73/00.

Београд, јули 2003.

Садржај

Предговор трећем издању 3

ОСНОВИ КРИВИЧНОГ ПОСТУПКА 4

1. Појам и значај кривичног поступка 4
2. Начела кривичног поступка 14
3. Субјекти кривичног поступка 23
4. Покретање и ток кривичног поступка 37
5. Кривичне санкције 78
6. Посебни поступци 90

ПРЕКРШАЈНИ ПОСТУПАК 93

1. Појам, врсте прекршаја и разликовање прекршаја од других деликата 93
2. Надлежност за прописивање прекршаја 95
3. Начела прекршајног поступка 96
4. Прекршајне казне и заштитне мере 97
5. Услови и посебни случајеви одговорности за прекршаје 98
6. Застарелост гоњења и извршења 101

ОСНОВИ ГРАЂАНСКОГ ПОСТУПКА 103

1. Појам грађанског поступка 103
2. Специфична начела грађанског поступка 106
3. Преглед спорова који се решавају у грађанском поступку 112
4. Надлежност судова у парничном поступку 116
5. Странке у парничном поступку 118
6. Ток парничног поступка 120
7. Издавање платног налога 133

ОСНОВИ ВАНПАРНИЧНОГ ПОСТУПКА 136

1. Појам и значај ванпарничног поступка 136
2. Органи надлежни за вођење ванпарничног поступка 140
3. Странке и други учесници у ванпарничном поступку 142

4. Покретање и ток поступка ванпарничног поступка 143
5. Доказивање и доказна средства у ванпарничном поступку ...145
6. Одлуке у ванпарничном поступку 149

ОСНОВИ ИЗВРШНОГ ПОСТУПКА 151
1. Појам и значај извршног поступка 151
2. Врсте извршења 154
3. Органи надлежни за спровођење извршења 161
4. Поступак при извршењу 164
5. Обустављање и одлагање извршења 167

6. Жалбени поступак (поступак по правним лековима) 169

ПРАВНИ ИЗВОРИ 172